Technische vragen

Commissievergadering dinsdag 25 november 2025

Beste raadsleden,

GroenLinks heeft technische vragen gesteld over agendapunt 5.2 gemeentelijk grondstoffenplan, onderstaand treft u de vragen aan. Deze zijn gepubliceerd in IBabs.

1. De verzamelcontainers in de binnenstad en bij hoogbouw worden gebruikt voor restafval en PBD. Wanneer er met variabele tarieven (of reductie hiervan) wordt gewerkt, zullen deze inwoners dus veel meer afval aanbieden dan mensen die het PBD kunnen scheiden van het restafval.

Hoe houdt de gemeente rekening met deze verschillen?

Komt er een mogelijkheid om het PBD toch los aan te bieden?

De gemeente houdt in de tarieven rekening met het feit dat inwoners in de laagbouw hun PBD wel gescheiden kunnen aanbieden en inwoners in de hoogbouw niet. Daarom gaan we werken met twee verschillende tarieven per liter (een voor bakken aan huis en één voor verzamelcontainers).

Ter illustratie: In een gemeente waar alle mensen gebruik maken van bronscheiding is er sprake van eenzelfde tarief, waardoor de tarieven van het aanbieden van een 240 liter bak aan huis vergelijkbaar zijn met het aanbieden van 4 inworpen van 60 liter. In de gemeente Hoorn mogen de inwoners straks meer dan 4 zakken aanbieden voor het tarief van een 240 liter bak. De precieze verhouding en de voorgestelde prijzen zijn onderdeel van het onderzoek dat in 2026 zal plaatsvinden.

Het is binnen de spelregels van de vergoeding niet mogelijk om een apart innamepunt te creëren waar inwoners van het nascheidingsgebied hun PBD brongescheiden mogen aanbieden. Verpact staat gemeenten niet langer toe om twee scheidingsmethoden naast elkaar te hanteren. Als de gemeente dit wel doet, ontvangt zij geen vergoeding meer voor het ingezamelde PBD.

2. Het voorstel is om het grof afval niet meer gratis op te halen. Ook staat er benoemd dat de service blijft bestaan en als achtervang maatwerk service.

Is er al nagedacht hoe dat in z’n werk gaat voor de mensen die gebruik willen maken van deze service?

Zijn er doelgroepen waarvan u nu al kan zeggen dat deze gebruik mogen maken van deze maatwerk service, zoals bijvoorbeeld inwoners met een handicap?

De standaard service voor grof afval wordt het afvalbrengstation. De grofvuilservice aan huis blijft bestaan als betaalde service. Er is niet voorzien dat voor het grove afval uitzonderingen worden gemaakt voor doelgroepen. Er is wel maatwerk voor doelgroepen voor wat betreft medisch afval.

3. In het voorstel wordt een onderzoek genoemd met een mogelijkheid tot het lenen van een (elektrische) bakfiets. Niemand wil natuurlijk naar het afvalbrengstation fietsen om erachter te komen dat er geen leenbakfiets is.

Is er ook gekeken hoe het lenen goed en toegankelijk wordt voor inwoners?

De vormgeving van de uitleenservice wordt onderdeel van het uitvoeringsplan. Dit werken we nader uit. In andere gemeenten wordt er gewerkt met een reserveringsservice, waarbij inwoners de leenfiets kunnen plannen. Dit is waarschijnlijk ook nodig voor de verzekering van de bakfiets.

4. Het grof restafval ligt qua kilo's ver boven het gemiddelde. Verder is er nog geen toegangscontrole en worden alleen bedrijfsbussen geweerd. Naar aanleiding daarvan is de gemeente in overleg met o.a. HVC.

Op welke termijn denkt u ons de uitkomst van dit overleg met ons te kunnen delen?

Wordt er ook gekeken naar kentekenherkenning of een speciale inwoners pas?

Omdat de West-Friese gemeenten een onderlinge afspraak hebben dat hun inwoners zelf mogen kiezen van welk afvalbrengstation ze gebruik maken, kan toegangscontrole alleen in samenwerking worden ingevoerd. Wij verwachten dat we de conclusies van de eerste inventarisatie met u kunnen delen samen met het onderzoek naar de tariefprikkel.

We onderzoeken op welke wijze de toegangscontrole het best kan worden ingericht. Daarbij wordt op voorhand niets uitgesloten. We toetsen onder meer op de robuustheid van het systeem (mogelijkheden tot oneigenlijk gebruik), het gemak voor de inwoners en de doorlooptijd van de controle.

5. Bij de communicatie campagne worden ook afvalcoaches ingezet. In de plannen staat dat zij met mensen die hun afval verkeerd aanbieden of die veel restafval aanbieden in gesprek gaan.

Is hier al ervaring mee in andere gemeentes?

Zo ja;

Hoeveel effect heeft dit in die gemeentes gehad bij het veranderen van de aanbiedingen?

Afvalcoaches worden inmiddels in veel gemeenten ingezet. Over het algemeen is de waardering voor de afvalcoaches bij de inwoners hoog; de afvalcoaches zijn een laagdrempelige manier voor inwoners om hun vragen, klachten en wensen over afval met de gemeente te bespreken. Er zijn geen specifieke resultaatgegevens bekend, en de afvalcoaches maken onderdeel uit van een gecombineerde aanpak van communicatie, coaching en handhaving.

6. Momenteel wordt er gewerkt aan een UPV voor luiers en incontinentiemateriaal.

Is er zicht op de invoering hiervan en een voorspelling in welk jaar dit zal plaatsvinden?

De marktconsultatie over de conceptregeling heeft in 2025 plaatsgevonden. De doelstellingen zijn gepland vanaf 2027. De verwachting is dat de definitieve regeling ergens in 2026/2027 zijn beslag zal krijgen.

7. Als preventie optie wordt het gebruik van herbruikbare luiers benoemd. Hierbij wordt benadrukt dat het relatief duur is in aanschaf, maar een flinke reductie in de afvalstroom geeft. In de gemeente Medemblik is er een proef met een startpakket voor een gereduceerde prijs.

Heeft de gemeente hier ook naar gekeken en of dit eventueel ook iets zou kunnen zijn voor onze gemeente om aan mee te doen?

Wanneer ouders/verzorgers niet kunnen investeren in wasbare luiers en er nog geen recycle mogelijkheid is voor wegwerpluiers, betekent dit dat het restafval toeneemt.

Is er nagedacht over de impact voor de inwoners met deze extra restafval stroom?

Is er nagedacht over maatwerk voor deze groep?

Welke scenario's ziet u voor zich om de afvalstroom van wegwerpluiers te reduceren.

De hoeveelheid wegwerpluiers is al onderdeel van de hoeveelheid restafval die verbrand wordt. Er ontstaat door de keuzes in het grondstoffenplan geen verandering in de hoeveelheid te verbranden restafval. Zolang er geen verwerkingsmogelijkheid is voor luiers maken we de keuze om deze niet gescheiden in te zamelen.

De keuze voor wegwerpluiers of wasbare luiers is een individuele keuze voor de ouders. In de afvalstoffenheffing is er geen budget voor maatwerk voor deze doelgroep. Tot de invoering van de Producentenverantwoordelijkheid is het onduidelijk of er vanuit deze regeling compensatiemogelijkheden ontstaan. Indien de raad deze doelgroep wel van maatwerk wil voorzien, dan stellen we hiervoor een separaat voorstel op, inclusief een financiële raming van de consequenties.

8. Er zijn nog weinig duurzame alternatieven voor incontinentiemateriaal. Incontinentiemateriaal zorgt daardoor voor extra restafval.

Valt dit onder de medische afvalstroom waar maatwerk wordt verricht?

Zo niet;

Is er nagedacht over de impact voor onze inwoners van met deze extra restafval stroom?

Is er nagedacht over maatwerk voor deze groep?

Incontinentiemateriaal als gevolg van een medische complicatie valt onder het medisch afval.

9. De inwoners die gebruik willen maken van de speciale regeling mbt medisch afval. Deze groep zal bij recycle keuze geen verandering hebben.

Wat als de inwoner wel mee wil doen en alles netjes scheidt behalve het niet te scheiden van het medische afval. Waarom krijgen deze inwoners dan geen maatwerk?

De regeling zal op vertrouwen gaan draaien. Waarom is hiervoor gekozen?

De insteek van de medische regeling is dat voorkomen moet worden dat inwoners met medisch afval veel meer moeten gaan betalen dan andere inwoners van Hoorn. Bij Recycle-Keuze betalen ze (net als veel andere inwoners) maximaal het 100% bedrag.

Er is geen manier om te controleren of en in welke mate inwoners met medisch afval hun andere afval goed scheiden als ze maximaal gebruik maken van hun aanbiedmogelijkheden.

De regeling op basis van vertrouwen is gebaseerd op ervaringen in andere gemeenten. Voorheen werd nog wel eens gevraagd om bewijsmaterialen (verklaring arts, bonnetjes medicaties etc.) Binnen de regels van de AVG wordt door de privacy officers geadviseerd om deze informatie niet expliciet uit te vragen en de regeling laagdrempelig beschikbaar te maken op basis van een eigen verklaring van bewoners.

10. Maatwerk

Is er al een inschatting van de grote van de doelgroepen waar maatwerk te pas zal komen?

Is er al een schatting van de compensatie die de gemeente per jaar zal doen als gevolg van dit maatwerk?

Het maatwerk voor mensen met kwijtschelding en het maatwerk voor vrijwilligers in de openbare ruimte is goed in te schatten. Dit zal naar verwachting weinig afwijken van de huidige cijfers.

Het is op voorhand lastig te voorspellen hoe groot de groep is, die gebruik maakt van het maatwerk voor medisch afval. Wij nemen deze variabelen wel op in de evaluatie over de implementatie. In deze evaluatie wordt ook een advies gegeven over de tariefstelling voor de toekomst voor deze medische regeling.

11. De gemeente heeft de ambitie om in 2040 circulair te zijn. Dit betekent dat restafval vermeden wordt.

Betekent dit dat er voor ogen is tussen 2030 en 2040 van de gewenste 100 kg naar 0 kg restafval per inwoner te gaan?

Op dit moment is het nog niet mogelijk om op gemiddeld 0 kilogram restafval uit te komen. Er zijn voor sommige afvalstromen nog geen alternatieve verwerkingsmethoden.

12. Bij recycle-tarief zijn er drie keuzes: volume frequentie, gewicht of een combi van deze twee. In het overzicht staat echter dat de optie op basis van gewicht of combi gewicht en frequentie wordt afgeraden door HVC, omdat het storingsgevoelig is.

Hoe vaak is er storing in gemeenten die een weegsysteem gebruiken?

Zou HVC het wel aanraden indien er geen storingsgevoeligheid zou zijn?

Er worden door de individuele inzamelaars geen cijfers vrijgegeven over deze storingen. De keuze voor volumefrequentie is ingegeven door drie elementen:

1. Storingsgevoeligheid van de techniek
2. Extra investeringslasten voor het wegend maken van alle verzamelcontainers in de gemeente Hoorn. (dit betekent dat alle verzamelcontainer moeten worden vervangen door wegende containers)
3. Bij afrekenen op basis van gewicht zijn er financiële consequenties als buurtbewoners ongewenst een zak toevoegen aan de container. Bij volumefrequentie zijn deze consequenties er niet, waardoor er minder discussie ontstaat tussen inwoners onderling en tussen inwoners en gemeente over de hoogte van de heffing

Zelfs bij verminderde storingsgevoeligheid is daarom het advies om te kiezen voor volume-frequentie in het geval van Recycle-tarief.

13. Het initiatief ‘Go Droppie’ wordt als niet opportuun gezien voor de gemeente Hoorn, omdat het PBD aan huis kan worden aangeboden. Dit is alleen niet het geval in de binnenstad en bij hoogbouw.

Zal dit initiatief of een soortgelijk een uitkomst kunnen zijn voor het verminderen van het restafval in de binnenstad en bij hoogbouw?

Is er een mogelijkheid voor een proef met zo’n inzamellocatie in de binnenstad voor mensen die o.a. hun PBD nog netjes willen scheiden?

Is zo’n inzamelpunt ook geschikt om medisch afval te verzamelen? Om zo deze stroom te verminderen.

Het initiatief Go Droppie is niet geschikt voor Hoorn. Binnen de winkel is er nl geen mogelijkheid om verschil te maken tussen mensen uit het bronscheidingsgebied en mensen uit het nascheidingsgebied. Binnen een groot deel van de stad wordt PBD brongescheiden ingezameld. We willen voorkomen dat de containers die klaarstaan om ingezameld te worden door ondernemende mensen worden leeggehaald om vervolgens bij dit inzamelpunt hiervoor een beloning op te halen. Dit ondermijnt het bronscheidingssysteem. De vergoeding die de gemeente krijgt voor het brongescheiden materiaal zorgt ervoor dat we de afvalstoffenheffing lager kunnen houden. (Vergelijk ook het openbreken van openbare prullenbakken voor statiegeld.)

De mensen van de hoogbouw en de binnenstad worden financieel gecompenseerd voor het PBD afval als er een tariefprikkel komt. Dit PBD afval wordt gescheiden door HVC en telt niet mee voor het totale restafval van de gemeente.

De gemeente mag geen aanvullende bronscheiding inrichten in een nascheidingsgebied. Als ze dat wel doet verliest ze haar recht op de vergoedingen (zie ook het antwoord op vraag 1).

Theoretisch kan er binnen de gemeente een inzamelpunt worden ingericht voor medisch afval. In de praktijk zijn er laagdrempeliger oplossingen die voor de inwoners waarschijnlijk beter passen.

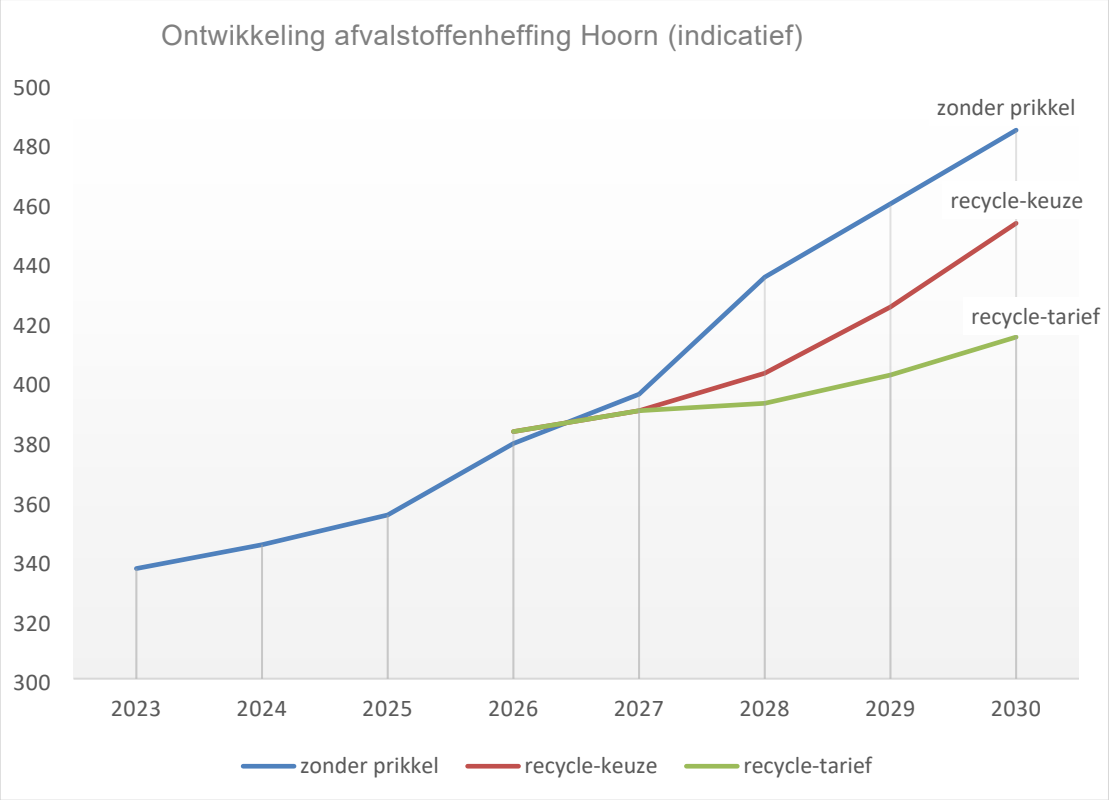
13. De kosten per jaar zullen stijgen indien er niks gedaan wordt aan het reduceren van het aantal kilo’s restafval per inwoner. Kunt u een inschatting maken hoeveel geld een gemiddeld gezin kwijt is aan de afvalheffing op jaarbasis in 2030 en 2035 bij de huidige volumes restafval per inwoner.

De gemiddelde afvalstoffenheffing op basis van de huidige tonnages is goed te voorspellen tot en met 2030. Na 2030 zijn er nog geen prognoses gedaan. De ontwikkeling van de gemiddelde kosten bij gelijkblijvende tonnages zijn toegevoegd in de grafiek uit de bijlage van het raadsvoorstel, en vergeleken met de ontwikkeling bij Recycle-keuze en Recycle- Tarief. Deze is hier nogmaals toegevoegd

Bijlage 4:

Om een goed beeld te krijgen van de financiële effecten van het grondstoffenplan zijn de consequenties van de beide scenario’s afgezet ten opzichte van de ontwikkelingen van de

gemiddelde afvalstoffenheffing in de gemeente Hoorn, in het geval de gemeenten besluit om geen tariefprikkel in te voeren. Voor deze doorrekening hebben we gebruik gemaakt van de meest actuele gegevens op het dossier van afvalstoffenbelasting en CO2, en van inschattingen op het aanbiedgedrag van restafval van de inwoners bij Recycle-tarief en Recycle-keuze. Voor Recycle-tarief hebben we betrouwbare ervaringen uit andere gemeenten. Voor Recycle-keuze ontbreken deze ervaringen, waardoor er hier een grotere bandbreedte kan ontstaan. In de grafiek zijn zowel de structurele kosten en besparingen opgenomen als de eenmalige kosten van de invoering.



Figuur 1: Ontwikkeling Afvalstoffenheffing